

Ondřej Brody (*1980)_*Artstar_2004_2:40*

Autor v roli účastníka konkurzu do soutěže *Artstar*, která paroduje televizní pořady jako *Česko hledá superstar*. Porota složená z historičky umění Vlasty Čihákové-Noshiro a umělců Jiřího Surůvky a Michala Pěchoučka posuzuje adepta, který k postoupení do soutěže zvolil originálně neoriginální strategii.

Jan Kadlec (*1976)_*The Bear. A Sickness Unto Death_2010_8:32*

Divoké zvíře bloudí po lese a hledá cestu za hlasem svého rozervaného srdce. Pod hrubým kožichem má jemnou lidskou kůži. Kdesi uvězněná leží krásná žena. Kráska a zvíře jsou si souzeny a vzájemně si dořeknou své příběhy. Syrová archetypální metafora v jemném a lehkém provedení.

Zuzana Krkošková (*1979)_*Bál_2005_3:34*

Autorka je amatérská filmařka, která v krátkých videích pozoruje život v okolí Tovačova. Video zachycuje bujaré karaoke na Zámeckém bálu, který pořádá Okrašlovací spolek tovačovský. Záznam nic nepřidává, a přece je karikaturou. Špatná zvuková stopa podtrhuje atmosféru situace.

Pavla Sceranková (*1980)_*Moving in - Moving out 3_2007_0:33*

v majetku: Sbirka Marek a Alberto di Stefano
Video patří do série prostorových hříček, které autorka vytvořila pro výstavu finalistů Ceny Jindřicha Chalupického v roce 2007. Dřevěnou zidli něčí ruka násilně protáhne mezi dveřmi, což může v námi sledovaném kontextu nabyt hororově úsměvný ráz.

Ester Kadlecová-Geislerová (*1984)_*Taneček_2008_3:21*

Video vzniklo původně jako soukromý dárek, a zřejmě proto vyznívá tak autenticky a bezelstně. Počáteční nekomplikovaná radost z tance přeroste ve frustraci a únavu, popovou hudbu vystřídají dramatické tóny varhan.

Petra Pětiletá (*1978)_*Martin Splash in the Front_2007_2:05*

Záběr na masturbující herce v závěrečné scéně pornofilmu. Martin Splash je umělecké jméno muže v popředí, který – jako jeden z hlavních aktérů filmu – už své vypětí vydal předtím a pak se mentálně odpojil od vnějšího světa. Jedinou stylizací je zpomalení obrazu i diskohudby, která tak nabírá tragický ráz. „Padlí andělé“ jsou demonstrací veškeré ubohosti pozemšťanů.

Dušan Skala (*1979)_*František_2007_3:00*

Manipulovaná sekvence z notoricky známého televizního seriálu *F. L. Věk* (1971, režie František Filip) o počátcích národního obrození podle románu Aloise Jiráska. Autor vybral scénu, v níž hlavní hrdina (Radoslav Brzobohatý) vysvětluje své snoubence (Eva Vosková) svůj vztah k Bohu. Vyznění patetické ukázky plné nábožné víry se touto apropriací a umístěním do kontextu dnešní doby značně posouvá.

Eva Jiříčka (*1979)_*Jízda_2004_2:54*

Nahá umělkyně projíždí v červeném kabrioletu letní Prahou. Lehkost a noblesa, jak je jen v kombinaci s genderovými otázkami možná.

Eva Jiříčka (*1979)_*Panička přišla_2004_1:42*

Vhled do života zvířete vydaného napospas libovůli majitelky, z níž spatříme jen nohy na vysokých podpatcích. Vlahé oči želvy připomínají smutný pohled hollywoodských hereček. Minimalistickou tragikomedií čerpající z estetiky televizních mýdlových oper podkresluje sentimentální italská hudba.

Jiří Surůvka (*1961)_*Zprávy_2004_8:20*

Mistr dobré zábavy v jednom ze svých komediálních vystoupení. V roli seriózního moderátora televizních zpráv uvádí Jiří Surůvka jednotlivé záznamy svých performancí (např. v roli Batmana) i ostravských happeningů, jako byl festival *Malamut* nebo kabaret *Návrat mistrů zábavy*. Jeho „spoludiskutujícím“ je ostravský scénograf, designér a hudebník Marek Pražák. Místo mluveného slova se ozývá zvuk chroupaní chipsů, a z videa se stává další performance. V roce 2004 video zařadil kurátor František Kowolowski (ve spolupráci s Davidem Možným) do kompilace *Frisbee. Současný český videoart a nová média*.

Roman Štětina (*1986)_*Vrah skrývá tvar_2010_30:00*

Reeditace detektivního filmu *Vrah skrývá tvář* (1966, režie Petr Schulhoff) s Rudolfem Hrušínským v roli majora Kalaše. Klíč k řešení celého případu má dívka, která po převážnou část vyprávění mlčí. Autor vystříhal všechny scény, ve kterých postavy pohybují ústy, a ponechal pouze zvukové efekty a hudbu. Výsledkem je němý film zhruba o třetinové délce oproti originální verzi, v zásadě respektující původní chronologii vyprávění. Jediné mluvené slovo, které se ve filmu objeví, zazní na samém závěru. Je to dívčín výkřik, který vede k vyřešení celého případu. Z „tváře“ se stává „tvar“, a z černobílé detektivky je český „film noir“, plný dramatických pohledů a zvláštně neklidné atmosféry.

Petra Římalová (*1982)_*Divadlo lidských stop_2011_15:00*

Složitý animovaný příběh z podsvětí. Průvod obrazů a symbolů doprovázený osobní mytologií v textu.

BĚČKO

porno – horor – násilí – divnosti – zvrácený sentiment

Téma kompilace jsme zvolily ryze pragmaticky: chtěly jsme vybrat taková videa, při nichž umělec nechce poučovat a divák se nemusí nutit do hledání složitých významů. Původním impulzem totiž bylo vytvořit komponovaný večer, který splní svůj účel podobně, jako když si člověk zajde do kina na film, jenž víc pracuje s první signální soustavou a intelekt nechává odpočívat.

Podle obecné definice je v kinematografii *běčkem* komerční film bez velkých uměleckých ambicí, jehož nízký rozpočet se často musí kompenzovat vtipnými nápady. Paralely s českým videoartem se dají nalézt jen některé: ten nebývá totiž z podstaty ani komerční, ani bez uměleckých ambicí. Kdežto nízkorozpočtovost – a vynalézavost díky nebo navzdory ní – je snad dokonce principem uměleckého videoartu u nás, nebo alespoň toho, z něhož naše kompilace vychází.

Klíčem výběru byla spíš témata prací než zasvěcenost umělců do běčkových postupů a sofistickovaná práce s nimi. Vybíraly jsme videa podle použitých („nízkých“) žánrů, kterými si filmové běčko (zejména 80. let) definujeme: horor, porno, kýč, divnosti, zvrácený sentiment, nasládlá romantika – anebo obecně „špatný vkus“. U běčka platí, že absence závažného poselství neopravňuje autora ke špatné dramaturgii příběhu nebo dokonce k nudě. Toto přikázání ctíme: hledaly jsme v první řadě vtip a napětí.

Řada videí pracuje přímo s kinematografií. Umělci filmy textově převypravují, animují, přehrávají, vkrádají se do nich, skládají je do nových celků nebo přímo apropriují jejich části. Ostatní videa odkazují k nízkým žánrům a oscilují od punkové přímocárnosti k možnostem několikavrstevné interpretace.

Snažily jsme se vyhnout prvoplánovému výsměchu a kritické nebo sebekritické poloze. U apriorní satiry je pro nás důležité, že samotná zábavnost a nízkost nepodléhá kritice v zájmu sebeobraně odstupu tvůrce. Umělec sám se baví nebo dojímat s autentickou něhou. Jakkoli pokleslé nebo vysoké city jsou ve hře, sám jim propadá bez náznaku morálního nadhledu.

Matěj Smetana (*1980) *_Je to jenom film_2004_3:46*

Video se skládá ze tří překreslených trailerů klasických filmových hororů *The Last House On The Left* (1972, česky *Poslední dům nalevo*), *The Evil Dead* (1981, česky *Lesní duch*) a *A Nightmare On Elm Street 3* (1987, česky *Noční můra z Elm Street*). Autor pracně fixou obkreslil filmová políčka na průhledné fólie a ty pak převedl do digitální podoby. Zvuk ponechal původní, ale kresbou transformoval vizuální podobu, takže konstrukt hororového děsu můžeme vnímat odlehčeně.

Jiří David (*1956) *_Kuře_1997_2:20*

Video na pomezí dráždivé erotiky a totálního zhnusení. Krvavým krkem kuřete s odseknutou hlavou umělec pohybuje tak, aby evokoval mužskou masturbaci. Doplní její tajemné nápisy, které podporují absurditu celého výjevu. Jedná se o digitalizovaný záznam VHS.

Vasil Artamonov (*1980) – **Alexej Klyuykov** (*1983)*Night Harvest_2008_4:35*

Slideshow z místa činu. Blouznivé výjevy osvětlené bleskem, těla autorů mátožně zabořená v městské zeleni za řevu delirické hudby.

Daniela Baráčková (*1981) *_Kung Fu Panda_2008_2:40*

Video patří mezi práce, v nichž autorka inscenuje rozhovory a skrze ně odkrývá zákonitosti a stereotypy lidských vztahů. Zde přehrála rozhovor z kresleného akčního filmu pro děti *Kung Fu Panda* (2008), který se odehrává mezi hlavním hrdinou, nemotorným pandám mládětem, a jeho mistrem. Klíčový dialog o nutnosti vydat se na vlastní cestu životem autorka sehrává před multiplexem, v němž se podobné filmy promítají.

Petr Strouhal (*1977) *_I_2006_0:07*

Scénka z dobré rodiny. Měšťácká buňka usedá ke společné večeři. Animace dokreslená do nalezeného filmového materiálu.

Jan Šerých (*1972) *_Blade_2009_2:15*

Textově převyprávěný děj upírského akčního hororu *Blade* (1998) s Wesley Snipesem v hlavní roli podle synopse v TV programu. Pouhý textový přepis akce obnažuje banalitu děje. Autor ve svých videích dlouhodobě pracuje s redukcí, šifrováním a textem jako vizuálním prvkem.

Zbyněk Baladrán (*1973) *_Shower_2002_1:20*

Rané video Zbyňka Baladrána se liší od jeho pozdější tvorby. Spolu s díly *Amplituda*, *Limita*, *Technical Compression* a *The Short Film* (všechny 2002) patří mezi tzv. videofilmy, v nichž autor rozehrává krátké příhody, které jsou vtipné, ale především podivné a téměř detektivní. V *Shower* vyktráá zloděj dům, v němž se někdo sprchuje. Nežvaný host přichází do koupelny s nožem, ale bodá do prázdna, takže se z hrůzy stává komická hra na vraždu. Videofilm sdílí stejný motiv s videem *Kníže* (2002), určeným k promítání ve smyčce.

Jan Nálevka (*1976) *_Explosion Explosion I can't wait. There is no time anymore I._2000_4:00*

Scény z japonského hororu *Gappa* (1967, režie Haruyasu Noguchi), který dnes vinou chabých filmových triků působí směšně. Autor vybral ty části, v nichž příšery Gappa ničí část Tokia. Divák lehce prohlédne, že domy jsou nakaširované krabice a obří stvůry hrají lidé v kostýmech. V roce 2004 video zařadil kurátor František Kowolowski (ve spolupráci s Davidem Možným) do kompilace *Frisbee. Současný český videoart a nová média*.

Petr Skala (*1980) *_Prádelna č. 3_2008_2:00*

Záznam performance, v níž nahý autor močí v neutulné sklepní prádelně. Na housle jej doprovází druhý obnažený muž (Jan Trejbal), který nemůže hrát s rukou v sádře čistě a přesně. Vzniká tak tklivě poetický a zároveň tělesně dráždivý výjev.

András Cséfalvay (*1986) *_Konversation med Döden. Telenarcism 3_2009_2:11*

Autor, slovenský umělec, hovoří švédsky se smrtkou ve filmu *Sedmá pečeť* (1957, režie Ingmar Bergman) namísto středověkého rytíře (Max von Sydow). Existenciální touhou konverzovat se Smrtí realizuje skrze metodu montáže, jejíž zjevnost odlehčuje vypjatou scénu.

Pavel Sterec (*1985) *_Autoportét se Sigmundem Freudem_2010_0:08*

Fotografii autor prezentuje jako krátké video, podobně jako v případě díla *Hořící parfém 2* ze stejného roku. nahý autor stojí uprostřed přírody a nese na ramenou figurínu Sigmunda Freuda v životní velikosti, kterou si vypůjčil z muzea ve Freudově rodném městě Příbor. Psyché i sexualita Středoevropana je tu doslova „zatížena“ osobou a myšlenkami slavného vídeňského psychiatra. Kříží se zde různé druhy zátěží, stejně jako možnosti jejich interpretace. Břemeno je však zároveň směšnou voskovou figurínou, a tak vyprázdňený symbol vlivného lékaře nabývá lehkého, až anekdotického vyznění.

Rafani (*2000) *_Bez názvu_2008_1:25*

Video je záznamem performance, v níž každý člen umělecké skupiny Rafani postupně zastřelí revolverem živého kapra. Rafani jej vytvořili pro samostatnou výstavu skupiny v Galerii Václava Špály v Praze (2008). Vystavili jej mj. spolu s dalšími videi, v nichž provádějí nebo přijímají násilné akty krutosti (natírají kozlovi rohy na černo, řežou koni ocas, otrhají všechny listy stromu nebo s křečovitým smíchem dostávají facky).

Marius Konvoj (*1985) *_Injekce vášně_2008_3:13*

Velkolepá animovaná show s narážkami na apokalyptické filmy a syrovou estetiku prvních počítačových her. Policejní auta, blikající majáky, sešikovaní muži v uniformách s prasečími rypáky a prostitutky v adrenalinové choreografii za dunění elektronické hudby. Film si neláme hlavu se žádnými tabu, naopak, krev i sperma tečou proudem.

Patrick Sedlaczek (*1976) *_Whore Story_2007_4:00*

Tajemný příběh prostitutky. Sugestivní kamera ji sleduje v noci v parku a je s ní i v okamžiku, kdy se potkává se svým zákazníkem, milencem nebo vrahem.

I love 69 popgeju (*2001) *_Half Heart&Wild Spring_2006_2:00*

Návody na co nejtrapnější sebevraždu, přitažené za vlasy par excellence. Různé způsoby sebestrukce nabízí ostravská umělecká skupina, která podobně punkově pojednává i svá hudební vystoupení.

Barbora Kleinhamplová (*1984) *_Mámin penis_2011_0:55*

[autorsky zkráceno na 0:12]

Genderový horor. Autorka s hlavou pokrytou pláty těsta balancuje na kuchyňském válečku, který je stereotypně chápán jako ženský atribut. Video je určeno pro promítání ve smyčce.

Ondřej Brody (*1980) – **Marek Ther** (*1977) *_Miss Krimi_2005_2:06*

Po zasněžené lesní cestě přichází žena neurčitého věku, poslušně plní ponižující příkazy kameramana a zotuzená odchází pryč. Video je kruté a odpuzující, ukazuje limity lidské důstojnosti a možnosti manipulace z pozice moci.